

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare

Franța

1. Capacitatea juridică a minorului

În temeiul legislației franceze, minorii care nu au împlinit vârsta de 18 ani nu au capacitate juridică. Aceștia trebuie să fie reprezentați în exercitarea drepturilor de către reprezentanții lor legali (de obicei, părinții). Minorii trebuie să fie implicați în toate deciziile care îi privesc și îi afectează, în funcție de vârsta lor și de gradul de discernământ pe care îl au.

2. Accesul la proceduri adaptate

Există personal specializat care este responsabil de dosarele în care sunt implicați minori, în special magistrații specializați de la instanțele pentru copii. Direcția *Protection judiciaire de la jeunesse* din cadrul Ministerului Justiției și asociațiile autorizate pot interveni în procedurile în care sunt implicați minori.

Legea prevede și care sunt regulile în situațiile în care un minor ar putea fi în conflict cu părinții săi. În acest caz, o persoană independentă poate fi numită ca administrator ad hoc.

În materie penală, minorul are dreptul de a consulta un avocat fără a fi nevoie de permisiunea părinților săi. Minorilor li se acordă asistență juridică în mod gratuit. Avocatul este considerat a fi primul punct de acces la informații și are un rol de însoțire și de protecție pentru minori. Acesta poate solicita ca procedura să se deruleze cu ușile închise, ca minorul să fie instalat astfel încât să nu vadă acuzatul, ca orice examinare medicală suplimentară să fie înlocuită cu o reexaminare a dosarului medical, ca anumite acte de anchetă (de exemplu: confruntarea) să nu aibă loc.

- În cazul în care un minor este acuzat sau parte la procedură și nu i se respectă drepturile, procedura și reținerea pot fi anulate. Un minor (cu vârsta de peste 10 ani) poate fi reținut în locuri rezervate minorilor, sub supravegherea unor profesioniști care au beneficiat în prealabil de o formare specială.

- În cazul în care minorul este martor într-o cauză, judecătorii și agenții de poliție judiciară țin cont de vulnerabilitatea acestuia. Minorii sub vârsta de 16 ani nu trebuie să depună jurământ.

- Minorii care sunt victime beneficiază de o protecție specială. În plus, în cazul în care se constituie parte civilă în cursul unei proceduri, minorul poate solicita despăgubiri pentru prejudiciul suferit. În cazul în care autorul infracțiunii condamnat nu este solvabil, victima poate primi o compensație din partea unui [fond de garantare pentru victime](#) (în funcție de circumstanțe), a Comisiei pentru despăgubirea victimelor infracțiunilor (CIVI) și/sau a serviciului SARVI.

În materie civilă, minorul trebuie, în general, să fie reprezentat de reprezentantul său legal. Atunci când există conflicte de interese între minor și părinți, se numește un administrator. Părinții au la dispoziție 15 zile pentru a introduce apel împotriva numirii unui administrator.

În anumite situații, legea prevede în mod expres că minorul poate acționa personal (în special minorii aflați în pericol în materie de asistență educativă, în ceea ce privește cererile de emitere a unui act de recunoaștere în

scopul stabilirii filiației, cererile de emancipare, cererile de stabilire a cetățeniei pentru minorii străini neacompaniați).

3. Legi și măsuri de reducere a termenelor în cazurile în care sunt implicați minori

În materie penală, procurorul poate dispune înfățișarea imediată a minorului la instanța pentru copii, astfel încât termenul de judecată să poată fi fixat într-un interval de zece zile - două luni. Această procedură este posibilă numai în cazul în care ancheta privind faptele s-a încheiat și pentru infracțiuni specifice, în funcție de vârsta minorului și de sancțiunea aplicată. Înfățișarea rapidă îi permite procurorului să dispună un termen de judecată într-un interval de o lună până la trei luni.

În materie civilă, nu există dispoziții specifice pentru accelerarea procedurilor în primă instanță în cazurile în care sunt implicați minori, dar dacă se face apel împotriva unei hotărâri pronunțate de instanța pentru copii, legea prevede că acesta trebuie soluționat cu prioritate.

4. Mecanismele și procedurile specifice de susținere a copilului și interesul superior al copilului

Interesul minorului este un considerent central în cadrul procedurilor judiciare în care sunt implicați copii. Legea amintește adesea că judecătorul trebuie să își motiveze deciziile pe baza criteriului esențial de protejare a intereselor copiilor minori. Trebuie să se țină seama de situația familială, socială și economică a copilului și de opinia pe care acesta și-a exprimat-o. Cu toate acestea, nu există niciun protocol sau act normativ care să indice în ce constă interesul superior al copilului.

În materie penală, autoritatea judiciară este alertată de către autoritățile regionale atunci când un minor este în mod clar sau se presupune că este victimă a abuzului. În cazul în care minorul a fost victimă a abuzului sexual, procurorul trebuie să informeze imediat judecătorul specializat în cauze cu minori și să solicite asistență educativă.

Obligațiile privind secretul profesional nu se aplică cazurilor în care minorii sunt abuzați sau suferă privațiuni imateriale. Mai multe infracțiuni împotriva minorilor au termene de prescripție mai lungi, care încep să curgă doar din momentul în care victimele ajung la majorat. Audierea unui inculpat minor trebuie să aibă loc cu ușile închise și este interzisă publicarea conținutului audierii.

În materie civilă, instanța pentru minori răspunde de asistența educativă în cazul în care un minor este în pericol. În plus, Codul civil conferă competențe extinse instanței de dreptul familiei, care trebuie să asigure „în special protecția intereselor copiilor minori”.

5. Executarea hotărârilor privind minorii

În materie penală, părinții și avocatul minorului sunt direct implicați în executarea măsurilor. O serie de măsuri pot fi dispuse de către instanța pentru minori sau de către judecătorul de instrucție în faza de investigare (pentru minori cu vârsta cuprinsă între 10 și 18 ani: măsuri de plasare, liberarea condiționată, repararea prejudiciului și activități de zi; pentru minori cu vârste cuprinse între 13 și 18 ani: arestarea preventivă, supravegherea judiciară, supravegherea la domiciliu cu sisteme electronice de monitorizare).

Prin hotărâre, instanța pentru copii poate dispune: predarea minorului cu vârsta între 10 și 18 ani familiei, repararea prejudiciului cauzat, suspendarea condiționată, activități de zi, plasamentul, protecția judiciară. În cazul minorilor cu vârsta cuprinsă între 13 și 18 ani, se poate emite o mustrare sau o avertizare, se poate dispune urmarea unei proceduri de mediere, repararea prejudiciului cauzat, activități de zi (care pot consta, pentru cei cu vârsta între 16 și 18 ani, în muncă de interes public), probațiune sau protecție judiciară. Se poate aplica o sancțiune minorilor cu vârsta între 10 și 18 ani: interdicția de a se deplasa în anumite locuri sau de a se întâlni cu anumite persoane, plasarea și, în ultimă instanță, pentru minorii cu vârsta de peste 13 ani, încarcerarea (în secția pentru minori a unei închisori sau într-un penitenciar specializat pentru minori, unde există educatori specializați).

În materie civilă, hotărârile privind răspunderea părintească, pensia alimentară sau protecția minorilor aflați în pericol sunt executorii imediat. În funcție de discernământul minorului, în majoritatea cazurilor, părinții trebuie să se asigure că hotărârea este executată. În caz de conflict cu părinții și în cazurile în care o instanță nu s-a pronunțat deja cu privire la această chestiune (de exemplu, prin numirea unui tutore), un administrator va fi responsabil de executarea măsurilor care sunt în interesul minorului.

6. Adopția

Adopția are loc în mai multe etape: obținerea unei aprobări, relaționarea copilului cu persoana care urmează să îl adopte și procedura judiciară care creează legătura de filiație. Franța are două tipuri de adopții: adoptarea simplă (cu păstrarea filiației de origine) și adoptarea deplină (numai pentru copiii cu vârsta mai mică de 15 ani, înlocuindu-se astfel filiația față de părinții biologici cu filiația față de părinții adoptivi).

Tribunal de grande instance este competent în ambele cazuri, iar adopția se pronunță numai dacă este în interesul superior al minorului. Copilul în vârstă de peste 13 ani trebuie să fie de acord cu adopția.

[Justiția în interesul copilului în Franța](#) (749 Kb)

■ Ultima actualizare: 31/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.